СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 69. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 23 березня, 1934.

VOL. XLII. No. 69. Jersey City, N. J., Friday, March 23, 1934. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ВИСЛУХУЄ АВТОМОБІЛЬНИХ ПІДПРИЄМЦІВ

ВЛАСНИКИ ВПИРАЮТЬСЯ ПРОТИ ДОМАГАНЬ УРЯДУ.

ВАШИНҐТОН. — Добившися від юній відложення страйку автомобільних робітників, президент Рузвелт відбув конференцію з представниками автомобільних фабрикантів та пробував довести до якоїсь згоди в тім промислі.

Висліди конференції держать у тайні. Кажуть, що покищо фабриканти вперто відмовляються дати згоду на свобідний вибір юнії робітниками автомобільних фабрик, як цього домагаються робітники.

Представники юній автомобільних робітників, звязаних з Американською Федерацією Праці, виїхали на конференцію з президентом.

ГОДЯТЬСЯ НА РОЗСУДЖЕННЯ СПОРУ ЗАЛІЗНИЦЬ З РОБІТНИКАМИ.

ВАШИНҐТОН. — На пропозицію президента Рузвелта залізничі зарядці та юнії залізничих робітників погодилися пристати на присуд, який у спорі між ними видасть Джозеф Істман, „залізничий координатор".

Істман почав у четвер свої розсліди.

Залізниці хочуть знижити робітникам заплату на 15 процентів, а робітничі юнії домагаються підвишки на 20 процентів.

ЮНІЇ БЕРУТЬСЯ ДО ПОБОРЮВАННЯ "РЕКЕТІРСТВА".

НЮ ЙОРК. — Тут відбулися збори представників місцевих робітничих юній у справі поборювання рекетірства проти робітництва.

На зборах були до 20 представників. По обговоренню справи зложено комітет для боротьби.

ТЯЖКА ПОДОРОЖ КОРАБЛЯ.

НЮ ЙОРК.—Подорожні корбаля „Беренґарія", що приїхав сюди в середу, оповідають, що на повному океані корабель переходив сильну бурю. Капітан каже, що вітер дув зі скорістю 70 миль на годину, а филі доходили до висоти 40 стіп.

Лікар корабля начисляє 36 випадків покалічення наслідком бурі.

СЕНАТОР БОРА КРИТИКУЄ СТАЛЕВИЙ КОДЕКС.

ВАШИНҐТОН. — Підчас дебати над рапортом федеральної торговельної комісії сенатор Бора гострими словами критикував кодекс для сталевого промислу, називаючи його нелюдяним і жорстоким. Він говорив, що кодекс винищує малих бизнесменів та протеґує великих підприємців.

І БУРЛАКИ ХОЧУТЬ МАТИ КОДЕКС.

НЮ ЙОРК. — „Конвенція" бурлаків („гобоз") ухвалила кодекс для бурлаків, котрого начерк вислано до ґенерала Джансона. Бурлака не сміє працювати більше, як чотири години на день і має мати шість місяців вакацій.

Бурлаки домагаються кращих „бредлайнів".

АМЕРИКА ЗАХОДИТЬСЯ ДІСТАТИ ІНСОЛА.

ВАШИНҐТОН. — Американський сенат причинився зі свого боку до піймання й доставлення до Америки колишнього міліонера Самуела Інсола, котрого американські суди хочуть судити за безправні фінансові операції. Сенат ухвалив закон, котрий дає урядови право забирати до Америки американських горожан з країв, у котрих американський уряд має право екстериторіяльности, себто судити своїх горожан своїми судами.

СМЕРТИ В ПОЖЕЖАХ ПРИБИРАЮТЬ СКАНДАЛЬНІ РОЗМІРИ.

НЮ ЙОРК. — За обчисленнями міського уряду, через пожежі в домах, незабезпечених як слід на випадок огню, згинули цеї зими до цього часу 44 особи.

Комішенер для мешкальної справи винує за це правління Тамані Голу.

ЗАПЕВНЯЮТЬ СЕБЕ ПРО ПРИЯЗНЬ.

ВАШИНҐТОН. — Департамент стейту та японський міністер заграничних справ обмінялися нотами, запевняючими про взаїмну приязнь.

Оба уряди підкреслили спільне змагання до мира.

УРЯД ДЕРЖИТЬ УРЯДОВЦІВ З ЛАСКИ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявив на конференції з ґазетярами, що почтовий уряд має 15,000 більше урядовців, ніж йому треба. Держиться їх тільки з ґуманітарних причин, себто щоби не позбавляти їх прожитку.

ЗЦЕНЗУРУВАЛИ КАТОЛИЦЬКОГО ПРОПОВІДНИКА.

Представник радіового підприємства Нешенел Радіо Бродкестінг Ко. заявив у Вашинґтоні перед одним комітетом палати послів, що це підприємство не пускає відомого католицького проповідника о. Коглина говорити на своїй стації, бо проти цього заявилася дорадча рада церковних справ при цій компанії.

ВЕЛА ВНУКА В СОБАЧІМ НАШИЙНИКУ.

Недавно тому люди, що були в лондонськім Річмонд-парку, бачили явище, що обурило їх до глибини душі. По алеї парку йшла повільним кроком дуже елеґантна старша дама, що вела на шкірянім шнурку три білі собаки і — малого хлопчика. На шиї хлопчика був дослівно такий самий нашийник, який мали і його чотироногі товариші. Люди, що бачили цю сцену, негайно візвали телефоном представника товариства охорони дітей, якому елеґантна пані спокійно вияснила, що їй було важко вчасі проходу слідити й за собаками й за хлопчиком і видумала ось такий спосіб, щоби хлопчина не вибіг з парку і не попав під колеса авт.

Виявился, що та дама — це була бабка хлопчика. Після досить різкої розмови з представником т-ва охорони дітей вона обіцяла йому більше дбати про свого внучка і не накладати йому на шию собачих нашийників.

МЕТОДИСТИ БАНКРОТУЮТЬ.

У Франції існувала одна з найбільших філій секти методистів. Довгий час американська централя тої секти посилала туди багато грошей, отже методисти удержували у Франції цілу низку костелів, шпиталів та шкіл. Однак останніми часами централя перестала посилати гроші, тому методистам у Франції загрожує цілковита ліквідація.

ПРИСУД НА РИБАКОВА.

Перед окружним судом у Львові відбулася розправа проти ще одного з гурту маґістратських аферистів, Рибакова, обвинуваченого у зловживаннях. Рибаков мав під своєю управою міські доми при вулиці Кенчинського, і комірне, яке платили йому льокатори, він забирав собі. Траплялися теж випадки, що він фальшував мельдункові картки, якщо хотів затаїти цим якусь дефравдацію. У висліді розправи засудили Рибакова на півтора року тюрми, 1,000 зл. гривни та позбавили його горожанських прав на 5 літ.

ВДУШИЛА ВЛАСНУ ДИТИНУ.

В маєтку Грудковичі, дорогічинського пов., 33-літня вдова Ксеня Зосимович повила дитину мужеського полу, яку вдушила й сховала до скрині. Злочин скоро викрито й нелюдяну матір арештували.

ГРОМИ НА ПОЛІССІ.

Над селом Снітово на Поліссі перетягла велика буря з громами. Один грім ударив у селянську хату і зірвав дах. Селяни пояснюють цей факт як ворожбу голоду або війни.

28 ЛІТ ПИСАТИМУДЬ ОДИН БІБЛІОТЕЧНИЙ КАТАЛЬОҐ.

Незабаром Британійський Музей має почати праці над зладженням нового катальоґу своїх книг. Коли взяти під увагу, що в Британійському Музею є коло 4,000,000 книг, а що дня приходять до нього сотки нових томів з усіх сторін світа, то буде видно, яка це величезна робота написати новий катальоґ для такої великої бібліотеки.

Новий катальоґ складатиметься з 200 томів, що міститимуть у собі 120 міліонів слів. Кожне слово буде написане рукою і переписувачі, що не лякалися взятись до тієї праці, мусітимуть пересидіти в Британійському Музею 25—28 літ кожний.

Музей рішився доручити цю працю 26 переписувачам. Їх уже вибрали з числа кандидатів. Кожний з них розуміється на бібліоґрафії, знає кілька мертвих мов і щонайменше дві живі. Заки їх приняли на переписувачів, вони мусіли зложити низку ріжних іспитів. А слід підкреслити, що кандидатів на переписувачів було дуже багато: хоч вони матимуть невелику платню (від 250 фунтів стерлінгів на рік), не матимуть ніяких премій та права до емеритури. Між кандидатами були не лише старі вчені, але й молоді люди обох полів, що покінчили університетські студії та годилися перебути 28 літ свого життя, в запилених салях музею. Катальоґ бібліотеки напечатають опісля в 600 примірниках.

ЗА СПРОНЕВІРЕННЯ 7 МІЛІОНІВ 4 І ПІВ РОКУ ВЯЗНИЦІ.

В Моравській Остраві відбувся сензаційний процес проти д-ра Зайчка, бувшого ґенерального директора великої посілости гр. Ляріша. Обжаловано його в спроневіренні 7 міліонів корон на шкоду пром. банку в Моравській Остраві. Зайчек боронився тим, що грошей уживав на потреби заряду майном гр. Ляріша, а головно на хабарі для скарбових урядників. Суд засудив його на 4 і пів року вязниці і втрату академічного титулу.

СТРАЙКОВІ НЕСПОКОЇ.

В державнім тартаку в Киверцях на Волині проголосили робітники страйк. До страйку не прилучилися робітниці, наслідком чого наразилися на атаки страйкарів. Перед кількома днями прийшло з того приводу до таких неспокоїв, що мусіла інтервеніювати поліція. Заатакована страйкарами, вжила зброї, стріляючи в повітря. Юрба розбіглася без жертв.

ПРИГОТУВАННЯ ЯПОНІЇ ДО ВІЙНИ.

„Джепен Кронікл" пише у вступній статті п. н. „Найближча війна" про приготування Японії до війни. В 1931 р. привезла Японія зброї на 788 тисяч енів, в 1932 р. на 5,827 тисяч енів, в 1933 р. на 6,552 тисяч енів. З уваги на те, що Японія сама фабрикує всі роди зброї, цей ввіз є тільки частиною приготовань. Сталі впровадила Японія в 1931 р. за 885 тисяч енів, у 1933 р. за 4,865 тисяч енів; заліза привезено на 136 міл. енів; у 1931 р. виносив ввіз тільки за 48 міл. енів. Число робітників у военних арсеналах збільшено на 40,000 людей.

ОБМАНСТВО В ЧАСІ ВІНЧАННЯ.

Перед калькутським судом відбулася недавно розправа проти одного шофера-Індійця, якого обвинувачували в тому, що він четвертого дня по вінчанні покинув свою дружину. Підсудний на свою оборону заявив, що зробив це тому, що його обманули свояки його дружини. В дні вінчання вони заміняли суджену. Він мав вінчатися з їх молодшою своячкою, але до шлюбу прийшла старша. Її лице було прикрите густим серпанком і шофер думав, що це та, з якою він хотів женитися. Щойно вдома побачив, що впав жертвою обману.

ВЕЛИКА БІБЛІОТЕКА В МАЛОМУ КУФРІ.

Всі бібліотеки журяться тим, де будуть у будуччині складати книжки, коли вже й так брак їм місця. Будування нових будівель — вимагає великих капіталів, а тих обмаль.

Журбі великих бібліотек зарадив винахід одного інжиніра Збудував він спеціяльний фільмовий апарат, що зможе на фільмовій ленті, 1 метр довгій, відфотографувати всі сторінки книжки, грубої на 500 сторінок.

Є це велике удогіднення для бібліотек. Зможуть вони зібрати всі „книги" в одній маленькій коробці. Коли хтось схоче відчитати будьяку книжку — тоді йде з фільмою до відповідної салі; там закладає фільмову ленту до проєкційного (світляного) апарату, що висвітить цілу фільму на екрані, і кожний буде могти з нього читати.

Покищо на цей винахід можуть дозволити собі лиш великі бібліотеки західніх країв.

РАДНИКИ ТЕЖ НАТЯГАЮТЬ.

До слідчого відділу поліції у Львові зголосилася якась Яніна Хвейкова з доносом, що емеритований радник Пеньонжковський вимантив від неї 1,500 зл. „аконто" женячки. Очевидно, що весілля розвіялося, як дим, але Хвейкова, як бачимо, не дарувала своїх знівечених почувань і 1,500 зл. Ціла ця романтична історія старого радника готова покінчитися досить' прозаїчно.

ПОВІСИВСЯ ВНАСЛІДОК РОДИННИХ НЕПОРОЗУМІНЬ.

Грицько Шумський з кольонії Неподянка, рівенського пов., жив у незгоді зі своєю жінкою. Недавно внаслідок сварки з нею він повісився. Випадок цей викликав велике враження в околиці.

КІНЕЦЬ ЧЕСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО БРАТАННЯ

ПРАГА (Чехословаччина). — Чехи надзвичайно обурені на Польщу за протичеські демонстрації, влаштовані у Варшаві й у містах, які положені здовж польсько-чеської границі. Чеська преса вважає ті демонстрації польською провокацією. І розуміє це так, що Польща заключила тепер союз з Німеччиною і не боїться вже за свої західні границі та не дбає про приязнь Славян. А далі вона тепер має апетит на Тешин і тешинську округу, яка то територія належить до Чехословаччини. Чехи підозрівають ще далі Польщу і кажуть, що вона знюхалася з мадярськими маґнатами і тепер змагає до того, щоби мати спільну з Угорщиною границю, себто допомагає Угорщині гагарбати Закарпаття.

НИЧА ЗАСУДИЛИ ВДРУГЕ.

ЛЬВІВ. — Степан Нич, обвинувачений за замах на комісаря поліції, Цєсєльчука, і приналежність до Орґанізації Українських Націоналістів, та засуджений попередньо на 8 літ тюрми, станув знову перед судом присяглих і зістав засуджений на 10 літ тюрми. Перед нарадою лави суддів присяглих Нич сказав до суддів таке останнє слово:

„Я не прийшов жебрати у вас ласки. Мені байдуже, що лава присяглих скаже. Я знаю, що вони мене засудять, але тоді вони засудять свою совість".

Трибунал, оголощуючи присуд заявив, що обтяжуючою обставиною для Нича була його впертість і букіючна поведінка, на основі чого трибунал переконаний, що навіть якби його звільнити, він повторив би замах.

НОВИЙ ЗАСУД ЗА ЛЕТЮЧКИ. . .

ТЕРНОПІЛЬ (Західня Україна). — За здогадне розкидування летючок Орґанізації Українських Націоналістів у селах Добромірка, Піщанки і Лозівка, збаразького повіту, засуджено 19-літнього Тараса Цимбалістого на 5, 22-літнього Максима Шурана на 6, і 24-літнього Івана Заяця на 6 літ вязниці.

ВОГНЕВА КАТАСТРОФА В ЯПОНІЇ.

ТОКІО (Японія). — Буревій спричинив огонь у прекраснім портовім місті Гакодате. Ціле місто згоріло. Яких 200,000 людей осталися без даху. Підчас огню згинули понад 1,500 осіб. Сильний вітер спиняв ратунок. Згоріли до 20,000 домів.

Гакодате мало 200,000 мешканців, а розвинулося головно завдяки торговлі.

НОВА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В СОВІТАХ.

МОСКВА (Росія). — Щойно тепер довідується світ про нову залізничу катастрофу, яка скоїлася тому 9 днів. Близько Свердловська зударилися два поїзди, пасажирський з вантажним. Наслідком зударення згинули 33 особи, а 68 були ранені.

Це вже четверта більша залізнича катастрофа в совітах на протязі одного тільки місяця.

БЕНЕШ ПРО ЗЛУКУ АВСТРІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ.

ПРАГА. — Едвард Бенеш, чехословацький міністер заграничних справ, каже, що Чехи жиють уже 900 літ, окружені Німцями. Як Німці не змогли їх досі знищити, то тепер нема найменшої обави, щоби вони могли це доконати навіть злученими силами, на випадок злуки Німеччини з Австрією. Бенеш каже, що він був за таку злуку вже давно, але проти цього були Франція, Велика Британія й Італія. З огляду на те, Чехословаччина не могла виступати проти своїх союзників.

ГІТЛЄР ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ.

БЕРЛІН. — Канцлєр Гітлєр розпочав весняну кампанію, яка має дати негайно працю 2,000,000 безробітних. Заповів промисловцям, що вони не можуть думати про високі дивіденди, а робітники знову мусять ще терпіти далі низькі платні. Але згодом мусить прийти в Німеччині до того, що кождий матиме працю і можність заробітку.

Націсти нараховують ще в Німеччині 3,374,000 безробітних, хоч дехто каже, що поправді є їх вдвоє стільки.

У ФРАНЦІЇ ПОБОЮЮТЬСЯ НОВОЇ ГОРОЖАНСЬКОЇ ВІЙНИ.

ПАРИЖ.—Переловлено зброю, яку надсилають зі злучених Держав як і з ріжних европейських держав, а яка десь зникає у Франції, по всякій правдоподібности в руках комуністів, хоч є познаки, що й інші ґрупи зброяться. Все те не віщує нічого доброго, а тільки нові заворушення.

ПИШНІ ОБІДИ В ГОЛОДУЮЧІЙ КРАЇНІ.

МОСКВА. — Американський кореспондент Волтер Дюранті описує подрібно, як виглядало прийняття влаштоване для представників „Асошієйтед Прес" і „Юнайтед Прес". Подавали там ріжні лакітки та попивали ріжні вина, до шампанського включно. Пише Дюранті, що обід був знаменитий.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакція не відповідає.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить посилати гроші лише на г. зв. Foreign Money Order.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ФАКТИ, ЧИ ПОГОЛОСКИ?

У ліберальних журналах Америки знов подибуємо згадки про українську справу.

Цікаву згадку приносить між іншими нюйорський тижневик „Нейшен", котрий у числі з 21 березня подає довшу статтю про німецькі експанзійні мрії. Стаття підписана імям Йоганеса Стіла, котре, як кажуть, є псевдонімом одного німецького соціял-демократа, що довшими роками був економічним спостерігачем при німецькім міністерстві торговлі. Оповівши широко про ідеольоґічний підклад для експанзійних намірів німецьких націонал-соціялістів, автор між іншим каже, що ще в 1926 році, себто надовго перед захопленням влади в Німеччині Гітлером, його представник переговорював у Лондоні з визначним англійським нафтярем, сером Генрієм Детердінґом, заінтересованим у нафтових теренах у Росії, про погодження з собою німецьких і польських імперіялістичних інтересів. Німецький представник пропонував, щоби Польща лишила Німеччині свобідну руку на Балтійськім морю, а за те Німеччина мала дати Польщі активну допомогу добути назад під свою владу всю ту частину України, котру мала під своєю окупацією історична Польща.

Кореспондент „Нейшена" представляє справу так, гейби по захопленню влади Гітлер далі виконував цю програму, начеркнену в 1926 році. Доказом цього має бути пакт приязни між Польщею й Німеччиною, заключений 26 січня цього року, а ще більше пакт про спільну пропаганду, підписаний 28 лютого. На основі цього факту, каже „Нейшен", незадовго має повстати в Польщі спеціяльний уряд пропаганди, який на спілку з німецьким подібним бюром буде вести спільну пропаганду за самостійну Україну, за якою, по думці дописувача „Нейшена", криється намір піддати цю Україну під польську владу та завдати цим удар Росії. Каже далі „Нейшен", що цій пропаганді помагає група українських патріотів у Лондоні, котрої місячник піддержує своїми грішми лорд Детердінґ. До України прилучуються теж інші поневолені народи Росії, як от Грузинів. З держав зацікавлена в тій інтризі передовсім Японія, в котрої інтересі лежить, щоб Україна атакувала Росію з заходу, як Японія буде атакувати її зі сходу.

Хоч журнал „Нейшен" ручить за авторитетність у цих справах свого інформатора, то всетаки між його інформаціями може бути багато неоснованих на правді чуток. Українці в Америці досі ще не подбали про те, щоби могти такі чутки докладно розслідити, а коли вони неправдиві, до шпунту їх здементувати. Ми ще далі толеруємо, що нашу справу роблять предметом міжнародньої інтриґи, а ми про це не можемо навіть інформації подати.

ЗА НАЦІОНАЛЬНУ ДУШУ ЛЕМКІВЩИНИ

(Допис до „Свободи" з Галичини).

II.

Москвофільські махери, ведучи свою пропаганду на Лемківщині, мали і мають лиш одну ціль перед собою: приготовити підложе для сполуки з „единою Росіею". Вони свято вірять, що большевики в Росії не удержаться і що та нова Росія, яка повстане на большевицьких трупах — всеодно, царська чи зложена за плянами Мілюкових і Керенських — не забуде на „Малоросів", котрі жиють у польській державі, але старатиметься їх „визволити" та до російського державного иня прилучити.

Чомуж то ще царській, передвоєнній Росії так залежало на засіванню кацапської кукрині поміж Галичанами? Чому і підчас світової війни московським арміям не так залежало на здобуттю Царгороду та Дарданельського проливу (про що мріяв ще Петро Перший і за що Росія вела цілу низку воєн з Турками), як радше на заняттю і прилученню до Росії Східньої Галичини? Бо Росія знала, що цей край то **гніздо „українскаго сепаратизма"**, що знищивши його — підтинається рівночасно головну підставу українського самостійницького руху в Росії. І тому, коли лиш московська армія обсадила у вересни 1914. року Львів — то зараз завісили чинність всіх українських організацій, а українських діячів вивезли в „не столь „отдальонния мєста" цеї „неісходимої" тюрми народів.

І теперішні наші кацапи знають добре, що коли би прирозвалі большевиків повстала знову стара Росія, яка має і Велику Україну в своїм складі — то вона знову посягатиме не лиш за Волиню, Поліссям, Холмщиною та Підляшем — але і за Галичиною — і то якнайбільше. Кацапська пропаґанда на Лемківщині змагає до цього, щоби її так крепко обробити в москвофільськім дусі, щоби не було і найменшого сумніву, що це **„русскії"** замешкують, котрі мають найповніше право бути прилучені до „русской" держави. А якжеж краще зазначити ту „русекість" Лемківщини, як не „істінно русским православієм" з бородатими московськими попами, присланими просто від московського, у Варшаві резидуючого митрополита Діонизія, викрикуючих по церквах і часовнях „і во вікі веков" та проповідуючи по московськи?!

Це буде найкращим і найбільше буйним в очи претекстом для московської окупації і про це власне лемківським москвофільським провідникам іде. А коли рівночасно удається їм знайти польських дурнів, котрі їм даються надувати пострахом „українізації" Лемківщини, то чому не мають з цього користати?!

Ну, і знайшли собі охочу і чинну допомогу і у Варшаві і в краківськім воєвідськім уряді. І це власне незвичайно цікаве, що у варшавськім міністерстві освіти сидить католицький ксьондз **Женгалович**, котрий навіть інтереси католицизму кидає геть, щоби лише нищити Українців і усунути ґрізну небезпеку „українізації" українських Лемків.

А краківська шкільна кураторія по „указу свише" постаралася про видання спеціяльного лемківського букваря, та заложила лемківську семинарію для учителів, що мають вести навчання в лемківськім **„гварі"**.

Також і прокураторія державна — замісць віддати судови тих православних, що виграбили в білий день (на Грибівщині) гр.-кат. церкви — казала дотичним уніятським парохам вносити... провізоричні скарги проти грабіжників! Воно виглядає на неймовірне, та не забуваймо, що ми жиємо в державі „пацифікації", котра і на грабунок католицького церковного майна глядить крізь пальці, наскільки через це понижується й ослаблюється зненавиджене українство.

Самі нарешті польські писаки вдарили на ґвалт, що **„православе юж пшед брамамі Кракова"** — а щоби однак не лишити союзну кацапію без допомоги — кинено їй у пащеку дарунок у виді осібного москвофільського епископа в Риманові. Як цей новий достойник буде заховуватися, годі тепер сказати щось певного. Треба заждати на факти.

Та Москалі з духовної школи митрополита Діонизія не піддаються, але ведуть дальше на Лемківщині свою московсько-православну пропаганду, і не „схилюють вниз прапора", але прапора **трицвітнього, царського,** якого кацапи і досі про своїх парадах на Лемківщині (в Польщі!) уживають! Найби хто такий прапор посмів вивісити у Варшаві — то скоро би закоштував гумових палок.

Але на Лемківщині і це вільно — коби лиш не вивішувано **жовто-синіх,** українських прапорів.

Дальший розвій подій на Лемківщині буде без сумніву дуже інтересний і ми уважно будемо слідити за ним. — А покищо — застановімся над тим, які причини подає „Нова Зоря" — для цілого москвофільсько-православного руху. „Отже першою причиною має бути **зміна декотрих висловів** у богослуженню. Іде тут безумовно про слово **„правовірних християн"** — замісць **„православних"**. Зміна та введена допевна в останніх десятиліттях була шкідливою провокуючою. Коли від часів берестейської унії, більше як триста літ уживано слова „православних" то не мало найменшого змислу касувати те слово. Можна було преці стояти і дальше на становищи, що власне уніятське віроісповідання є „православним", правдивим, відповідаючим церковним приписам. Викинення мтого слова дали наші церковні провідники знаменитий арґумент москвофілам у руки. Другою причиною переходів на провославє були часті непорозуміння з гр.-кат. священиками на тлі треб. Однак таке буває всюди, а не лиш на Лемківщині і ніде не доводить зараз до переходу на іншу віру.

Третою причиною малоб бути занадто довге протягання (?!) уніятських богослужень аж до пізної години пополудню.

Четвертою причиною мали бути непорозуміння на тлі конкуренції на церкву або прицерковні будинки. І це причина також в цілім краю буває.

Пятою причиною мали бути особисті ворогування декотрих парохіян проти священика на тлі аренди ерекціонального поля або комасації грунтів.

Шестою причиною було твердження, що унія веде до польонізації, котрої Лемки дуже бояться.

Семою — непорозуміння щодо місця на будівлю нової церкви. Мовляв: „Коли не на нашім куті, то ми собі вибудуємо православну часовню".

Осьмою причиною переходу на православє мали бути непорозуміння дотично назначення членів парохіяльного комітету або церковних провізорів.

Та всьо то були хіба лише **претексти** — і то дуже слабкі, бо такі непорозуміння — як вже зазначено — **бувають** в цілім краю, але ще не доводять до переходу на православє. На Лемківщині однак був грунт приготований довголітньою пропагандою таки самих гр.-кат. духовних-кацапів, котрі представляли православну віру яко „істінно русскою", а унію яко „пільську віру".

Їм впрочім цілком не ходило про саме православє та про ріжницю чи Св. Дух походить „от отця і сина" чи лише „от отця" — але їм ходило лише і виключно про **руссофільство,** про приготування підхожого грунту для московської окупації, котрої **„чаяли"** так в 1914 році, як і „чають" її тепер використовуючи **наївних** польських „реґіоналістів" дуже зручно для своєї „обєдінітельної" ідеї, і то так зручно, що „реґіоналісти" навіть не підозрівають, **якій справі** вони служать, підпомагаючи московвське православє на українських землях з людністю ґоворячою лемківським „гваром".

„Нова Зоря" каже, що московсько-православний рух на Лемківщині спричинили: 1) москвофільські провідники, 2) москвофільські товариства і організації та 3) москвофільська преса. Але друга та третя причина — **обняті** є властиво вже **першою**.

Та найголовнішою причиною такого сильного поширення москвофільського православя на Лемківщині було всеж таки повна **байдужність,** повний **брак активности** по стороні галицько-української, свідомої національно суспільности, котра цілу Лемківщину здала цілком добровільно в жертву на москвофільські експерименти.

Цього будучі покоління тій суспільности ніколи простити не зможуть. Але про це чи і що тепер робиться на тім полі — скажемо пізніше.

Тут ми мусимо піднести з натиском, що креовання тої **„Апостольської Адміністратури"** на Лемківщині цілком не задержало московсько-православного розгону, хотя навіть адміністратором-епископом зістав галицький москвофіл.

Це для московсько-православної команди у Варшаві цілком байдуже, а радше підбадьорило її лише до нового, ще завзятішого напору на ту нашу бідну сторононньку та на ще бідніших її мешканців.

І такд в березні влаштували вони в однім лемківськім селі своє православно-кацапське пропаґандистичне збіговище, а тепер приходить вість, що яко контрпотягнення проти **„апостольської адміністратури"** задумує Денисова варшавська шайка влаштувати (мабуть у Криниці) осібний **„православний вікаріят"** для Лемківщини на чолі його поставити архимандрита **Панталеймона** — дотеперішнього головного керманича — хотя і здалека — цілої тої пропаґанди.

А з уваги на це, що у Львові виходить уже спеціяльний український часопис призначений для Лемківщини — кацапи вже й собі почали видавати двотижневик п. з. **„Лемко"**, як орган „Лемківського Союза", що стоїть близько до польських урядових кругів.

Щож нам на всі ті прояви і події сказати?

Відповідь проста:

Нічого так не розбуджує русьху між народом, як **партійна конкуренція.** Вправді наші люди сусідоньки потішують себе давно вже видуманою собою фразою і системою „пусціць Русіна на Русіна" — але та їх тактика — попри очевидну демагогію — мала й ту добру сторону, що розбуджувала активність і рухливість в гнилім і непорушнім рутенськім тілі.

І на Лемківщині побачимо незадовго, як два епископи кацапи (один „настоящий", а другий „галицького происхожденія") возьмуться за акцію, а це приневолить Лемків застановитись над тим, **чи** та релігійна кампанія взагалі пожиточна і потрібна для них.

А тут виступила на арену змагань ще і **третя,** немаловажна **сила:**

Нарешті розудилось сумління і в українській галицькій **суспільности та почуття обовязку, що треба поспішити на поміч тому, так довго „позабутому братови"!**

Центр роботи лежить у Львові і звідтам командується цілою акцією. Зібрано вже більше як **20 тисяч** книжок для Лемківщини і на тій области устоновлено **вже 154** бібліотечних пунктів. **Українські** часописи **висилають уже двацять тисяч примірників даром** на Лемківщину, а з того сама **„Народня Справа" цілу тисячу.**

Двацять чотири спосібних хлопців-Лемків уміщено в українських бурсах, а вже цього року до половини лютого зголошено **36 нових** читалень „Просвіти" на Лемківщині.

Ні! Не дасть нам ради кацапська наволоч, а то тим менше, що вона воює **неправдою,** а ми **правдою,** котра по думці великого Масарика, є першою умовою успішної пропаганди. А хто нам у нашій боротьбі помагати хоче — най посилає свою лепту **„на лемківський фонд"** на руки редакції „Народньої Справи", Львів, ул. Руська ч. 18. Американські Браття: помагайте!

Юрій Горовенко.
(Кінець).

ВІДПОКУТУВАВ

(Оповідання з козацьких часів).

(2)

— Через село не поїдемо. Обїдемо аж на той його бік, бо хата Мікули крайна по тім боці.

Дарчан справив коня направо. Виїхали на горбовину, на якій стояла хата багато більша, ніж тамта. Старий пес, що лежав перед порогом хати, підвівся і залаяв. Двері відчинилися і на порозі станула дівчина. Спитала їздців, до кого вони і чого хочуть.

Запривода не зрозумів дівчи, бо спитала по волоськи.

— Розмовся ти з нею! — сказав до товариша. — Ти мабуть троха разумієш ту циганську мову.

— Вона й по нашому балакає. Майже всі, що жиють в сих сторонах, знають три мови: волоську, татарську і українську. Хоч би не хотіли, навчаться, бо тут така суміш ріжних народів.

Дівчина засміялася і повторила питання по українськи.

— Чи Ігуца Мікула ще сидить в тій хаті? — спитав Дарчан.

— Я його донька, — відповіла дівчина.

— Як бачиш, дівчино, перед тобою два козаки, що від рана сидять на конях. Завтра їдемо далі. Чи не могли би ми переночувати тут?

— Не знаю, — відповіла дівчина. — Батька нема дома. Мама також пішла... з татом.

Кажучи се, дівчина пильно призиралася обом. То на Заприводі спочивало її допитливе око, то на Дарчані. В дальшій розмові з Запорожця не зводила очей.

— Кудиж вони повіялися? — спитав Дарчан, будьтоби не знаючи і не вгадуючи куди.

— Празник! — відповіла дівчина.

— А ти чому не пішла з ними?

— Бо, бо... Бо небезпечно.

— Боїшся мочимордів? Не маєш парубка, що оборонив би тебе?

— Я саме тих оборонців боюся. Не добре, як є їх забагато!

— А чомуж ти кількох нараз баламутиш? — спитав Дарчан, сміючися, і додав:

— То не приймеш нас? Кудиж ми тепер обернемося? Як у вас празник, то й інші хати будуть порожні. В них і такої дівки як ти не буде, бо не всі дівки мають по кількох оборонців... До такої хати, де путь, ми не хотіли би попасти, бо ми з далекої дороги; ми стомлені. Хочемо відпочати.

— То хіба лишіться у нас. Надіюся, що батьки надійдуть ще смерком, бо дома нема їх вже від раннього ранку.

Кажучи се, дівчина все ще вдивлялася в Заприводу. Підійшла до нього, коня взяла за уздечку і сказала:

— Ви оба вашими кіньми не журіться. Ідіть до хати. Коні я спутаю і виведу на пасовисько. Воно зараз за городчиком, що обіймає хату. Як хочете, то заведу до стайні.

— Нехай пасуться, — сказав Запривода. — Мій кінь далеко від хати не відійде. Кінь товариша теж не відійде від мого коня.

Оба козаки позіскакували з коней. Постягали кульбаки і докидали їх під хату. Дівчина вхопила коні за гриву і потягла їх за собою. Козаки увійшли у хату.

Ціла хата мала тільки чотири стіни і дах з очерету. Долівка була з видоптаної глини. З глини і з камінчиків було огнище по середині хати. Дим виходив щілинами між стінами і дахом. В кутах лежали купи баранячих кожухів. На них родина сиділа і лягала спати. На кілках, повбиваних у стіну, висі гардероба родини. На огнищі стояв один залізний казанчик. Другий, пару горщиків і дві миски лежали на полиці, коло дверей.

Розглянувшися по хаті, Запривода вийшов і приніс до хати свою кульбаку і коц. Коц постеляв під стіною, під його один кінець підсунув кульбаку, щоби йому була за подушку і зараз розтягнувся. Дарчан пішов за його приміром. Коли надійшла дівчина, Запривода підвівся.

— Лежіть, лежіть! — сказала дівчина. — Перепочиньте. Я зладжу вам вечеру.

— Ми маємо наш власний запас, — сказав Запривода.

— Я знаю, що козак без запасу не пускається в дальшу дорогу. Та я сумніваюся, чи ви, як їхали цілу днину, мали що тепле в устах. Нім вам спечену баранину. Лиш пригрію і за хвилю вечера буде готова.

Дівчина стала роздувати огонь під казаном. Запривода лежачи призирався їй. Гарна була, хоч не дуже причепурена. Сорочка і спідниця полатані й не дуже чисті. Очевидно, й боса була. Від бідного і недбалого одягу сильно відбивало гарне смагляве лице, великі, чорні, огнисті очи, ґрубі й довгі чорні коси, повний і гнучкий стан.

Коли баранина вже загрілася, дівчина підсунула до козаків низьку колоду, що стояла коло огнища. На колоді поставила миску, до миски вкинула мясо. Кладучи коло миски паляницю, сказала:

— Чим хата багата!

Козаки присіли на своїх кульбаках до миски. Дівчина вийшла з хати, щоби видоїти корову. Коли вернулася, козаки вже знов лежали, як раньше головами на кульбаках. Бачучи, що вони вже сплять, пішла до потока, що плив зараз за городом. Роздяглася і бовтнула у воду, щоби викупатися.

Які три години спали козаки мертвецьким сном. Вже була темна ніч. Десь далеко роздався голосний, хрипкий, прикрозвучний спів. Очевидно, ревів якийсь пяниця. Запривода спав далі спокійно. Дарчан, що від дитини жив життям мисливого, мав лекший сон. Спів мочимордів розбудив його. Підвів голову і став наслухувати. Спів ставав щораз голоснійший, бо співак наближався до хати. Нарешті, як не вївкне під самою хатою!

— А то що? — скрикнув Запривода, схопившися. — Татари напали?

— Відай наш господар вернувся, — відповів Дарчан, встаючи.

Запривода також схопився і оба вийшли з хати. Дівчина сиділа на порозі. Перед хатою справді був Мікула з жінкою. Він на коні, вона коло нього пішки. Він без шапки і мертвецьки пяний, ледви державея на кони, вона ще сяк так держалася на ногах. Він хотів зсунутися з коня, та зробив се так незручно, що впав просто в болото. Саме тоді, коли козаки спали, цілу годину падав дощ. Добра була злива і перед хатою було пару калабань.

До Мікули, що в болоті лежав, не рухаючися, приступили оба козаки. Один взяв його за рамена, другий за ноги, і занесли до хати. Пяного поклали на місце, як їм показала дівчина. Мікулиха хвилю дивилася на козаків здивована, витріщивши очи. По хвили пішла хиткім ходом і впала на баранниці коло мужа. Зараз за їх головами лягла дівчина.

(Далі буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

В АНГЛІЇ ПРО НІМЕЦЬКУ ПОЛІТИКУ ЩОДО УКРАЇНИ.

Справа внутрішньої реорганізації буде якийсь час завданням німецького уряду і коли вона буде переведена, то, на думку деяких, далеко передбачуючих осіб в Німеччині — це буде час для розриву між Москвою і Токіом. Найдальше висунена територія Росії стане доброю нагодою для Німеччини і коли совітські сили будуть заняті на Далекому Сході — прийде момент для відірвання України. Це станеться очевидно після попереднього поглочення Латвії, Естонії і Литви. Це буде „Дранг нах Остен" в новій націвській формі.

Користи з цього, з німецької точки погляду, є очевидні, бо вразі війни ніяка бльокада не буде ефектовною, якщо Німеччина матиме Україну її ресурси за собою. Що більше, це дасть Німеччині нагоду явитися перед свідом як чемпіон України перед большевицькою тиранією, бо ніхто не може заперечити, що через це Берлін доконав би великої прислуги для людства, спасаючи ту страдаючу країну з московських кліщ. Це все справа будучини, але здається не так далекої будучини, як на перший погляд видається.

Monthly "English Review", March, 1934. Foreign Affairs — by Sir Charles Petrie.

СКІЛЬКИ Є НА СВІТІ КАТОЛИЦЬКИХ ШПИТАЛІВ І ПІСТУНОК.

За статистикою Чіта дель Ватикано, на цілому світі існують 21 тисяч католицьких шпиталів, у яких працюють більш як 206 тисяч сестер-пістунок. Крім цього католицькі пістунки працюють іще в 96 тисячах ріжних амбуляторій.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

РИЗИКО И ОБЕЗПЕЧЕННЯ.

Одна асекураційна компанія подає до публичного відома, що вона задумує клясифікувати, себто ділити на кляси, людей, котрі хочуть у неї обезпечуватись проти автомобільних випадків. Досі вона всіх таких людей збирала в одну клясу та казала всім платити однакову вкладку. Тепер вона розділює уважних їздців від неуважних.

Це пригадує нам на життєве обезпечення. Коли всіх обезпечених, без огляду на те, чи їхня професія виставляє їх на небезпеку випадку, чи ні, збирається в одну клясу, то вкладка мусить бути вища, ніж вкладка тих, які належать до безпечної кляси, а нижча від вкладки тих, що належать до „небезпечної" кляси.

Довідавшися про це, багато людей, занятих при безпечній роботі, захотіли би належати до спеціяльної кляси з нижчою оплатою. Та це не все можливе для людей, котрих доля може перенести з безпечної роботи до менше безпечної.

НАЙБЕЗПЕЧНІШІ ЇЗДЦІ.

Каже ця асекураційна компанія, що найнижча рата за автомобільне обезпечення належиться старим паннам, бо старі панни їздять найобережніше.

Чому саме старі панни їздять найобережніше? — ломлять собі люди голову.

Одні кажуть: Чи не тому старі панни їздять обережно, що вони мають менше справ до обдумування? Ще інші: А може тому, що старі панни мають більше часу присвятити машині?

„Олбані Івнінґ Нюз" питається:

Та чи є над чим собі голову ломати? Якби вони не були такі обережні, то чи були би старими паннами?

СЛАБИЙ ПОЛ?

Д-р Е. Б. Ален з Рочестеру, у стейті Мінесота, каже, що його здивувало немало, чому в малих місцевостях є більше вдовиць, ніж вдівців. Тому він завдав собі спеціяльно трохи труду відповісти на те питання.

Дехто відповів би: Очевидно тому, бо мужі частіше умирають, ніж жінки. Та це не відповіть. Це тільки тесаме питання, поставлене іншим способом.

Д-р Ален каже, що причиною цього явища є факт, що чоловіки не є сильнішим полом, за який вони себе мають. Вони не мають на ріжні недуги тої відпорности, яку мають жінки. Вони багато більше занепадають на недуги покармового проводу, легенів, нирок і мозку. Зате жінки частіше занепадають на інші недуги, які рідше кінчаться смертю.

Тай це пояснення можна назвати тільки перекрученням питання. Коли чоловіки вмирають у більшому числі, то певно, що вони є менше відпорні на ріжні смертельні недуги, ніж жінки. Але чому саме так?

ЧОМУ „СИЛЬНІШИЙ ПОЛ" СЛАБШИЙ?

Д-р Ален пробує відповісти дещо на це питання. Він каже, що слабшу відпорність чоловіків на недуги викликує спосіб життя чоловіків. Вони перепрацьовуються частіше, як жінки. Вони часто перепиваються, перекурюються. Вони підпадають під ріжні промислові випадки. Вони не живуть правильно, не їдять правильно, не сплять правильно.

Коли так, то що станеться з „сильнішим полом", коли жінки ще почнуть поправляти своє здоровля правильними тілесними вправами, й коли наука ще далі зменшить небезпеку смерти для жінки при породі? Чи не зачнемо незадовго розуміти під „слабим полом" чоловіків?

ПРОТОКОЛ

З річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

(4)

Звіт заступниці головного предсідника У. Н. Союза, Марії Розоміло.

За час мойого урядування як заступниці головного предсідника У. Н. Союза моя праця полягала в першій мірі в тім, щоб докладати всіх можливих старань в організуванню нових членів, а зокрема члениць до У. Н. Союза. Це я й робила. При кождій нагоді, чи це було на якімсь жіночім вічу, чи на підприємстві, чи на зборах, я все і всюди старалася дбати про добро нашого Батька-Союза.

В липні 1933 року з нагоди приїзду п. Лотоцької, голови Союза Українок, до Клівленд, Огайо, сестрицтво, від. 112 У. Н. Союза, влаштувало віче, на котрім я, як головна урядниця, говорила про У. Н. Союз, про приєднуваня нових членів та про нову реформу. Була я також присутна на вічу в Акрон та на святі в Лейквуд, Огайо, де мала нагоду згадати про У. Н. Союз, про його дотеперішню працю та про працю, намічену набудуче. Разом з іншими головними урядниками з Клівленду я дала поклик до місцевих відділів в справі вибору Союзового лікаря; крім того забирала я слово в справі орґанізування молоді до У. Н. Союза.

З нагоди приїзду відповідального редактора „Свободи", д-ра Л. Мишуги, до Клівленду я спільно з іншими головними урядниками, пп. О. Е. Малицьким і М. Буськом, старалася, щоби підготовити збори молоді, на яких промовляв д-р Мишуга. Ті збори відбулись, а їх вислідом було створення молодечого відділу. Я занялась також угощенням молоді на тих зборах.

Всі припоручення головної канцелярії У. Н. Союза я старалась точно виконати. Справу посмертного по бл. п. К. Карасі я погодила в той спосіб, що насамперед віднеслася до головної канцелярії, а коли опісля показалося, що треба вияснити деякі правні точки, то я передала ту справу до дальшого полагодження адв. О. Е. Малицькому, голові контрольної комісії У. Н. Союза. Другу подібну справу я полагодила сама, бо, одержавши чеки від У. Н. Союза, я передала їх спадкоємцям.

На тім кінчу мій звіт, та заявляю, що я все готова до праці для добра нашого Батька-Союза.

Звіт головного рекордового секретаря, Д. Галичина.

Вповажані головні урядники У. Н. Союза!

Будучи вибраним гол. рек. секретарем У. Н. Союза на 18-тій конвенції У. Н. Союза, отсе вперше маю нагоду зложити подяку за те довіря, яке на мене вложили Шановні Делеґати тої конвенції, вибираючи мене на цей уряд.

Я обняв урядування 15 червня 1933 року. Зачав я працювати якраз у тім часі, коли У. Н. Союз впровадив нову реформу для членів старого роду обепечення. Це був тільки початок впроваджування в життя тої реформи. Бо хоч підготовчу працю для тої реформи зроблено вже в 1932-гім році і на початках 1933 року, то властива робота прийшла з переписуванням членів до тої реформи. Хоч у справі реформи провадилося вже передтим організаційне листування, хоч улаштовувано збори майже в кожній місцевости, де є більше число Союзовців, та пояснювано ту реформу, то всетаки показалося, що ту реформу зрозуміла тілька части на членів. І це навіть не дивно, і зрозуміло, що інакше не могло бути. У. Н. Союз перемінився нараз в модерну асекураційну організацію, а з тим наступили ріжні нові обчислення, комбінації і така робота, якої передтим в організації не було, а до пізнання якої потрібно таки відповідного знаня. Бо хоч нові роди обезпечення існували вже від 1925 року для нововступаючих членів, то знання тих родів було ще замало спопуляризоване, а подруге, навіть і докладне ознайомлення з тими новими родами обезпечення не давало ще того знання, яке є потрібне для зрозуміння нової реформи для старих членів. Бо перехід члена зі старого до нового роду обезпечення, це без порівнання більше скомплікована справа, ніж вписування зовсім нового члена до організації. Вже з самої кореспонденції, яку я провадив на протязі тих останіх 6 місяців, показується, що відділові урядники далеко скорше дають собі раду та далеко краще визнаються на нових родах обезпечення для нових членів. хоч тих родів маємо чотири, ніж з одним новим родом обезпечення, який є виключно для членів старого роду обезпечення. Супроти того більша половина мойого часу йшла на полагоджування справ, звязаних з новим родом обезпечення для старих членів, на пояснювання того роду обезпечення і на писання соток листів на протязі тільки одного місяця.

Та не тільки невідповідне знання нової реформи причинялось до побільшення функцій головної канцелярії. У великій мірі також загальна економічна кріза була причинок того, що членство відносилось до головної канцелярії з такими справами, яких не в силі полагодити, ставило такі домагання, яких У. Н. Союз не може сповнити. З тим усім було получене листування, яке треба було полагоджувати.

В такім то часі я перенял уряд гол. рек. секретаря. Та не зважаючи на всі трудноші, я можу тут ствердити, що досі всі справи полагоджувано на час.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Амстердам, Н. Й. — До списку жертводавців на Рідну Школу додається: Йосиф Базарніцький $1.

Василь Гаджук, Ню Йорк, Н. Й. — Новинка про „Вбивство в Старім Косові" передрукована зі старокраєвих газет. Не маємо нічого проти того, що бороните добре імя своєї рідної місцевости і подаєте, що вбивство відбулося в селі Вербовиці, повіт Косів.

Громадянин і член У. Н. С. — З такими особами, що понатягали громаду на церкву і зникли, треба розрахуватися в суді, а не в газеті. Певно, що Союзовці повинні були самі між собою полагодити справу, але з тим теж треба зробити порядок на місці, а не в газеті. Як бачимо, то у Вас що року хтось з іншої „дієцезії". Якийжеж може бути порядок?

З ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ У. Н. СОЮЗА.

БРУКЛИН, Н. Й.

Розбудовуймо наш У. Н. Союз. І то таки зараз. І то власними силами, а це значить, що в першу чергу силами самих Союзовців. Така гарна і чесна та гуманна інституція як У. Н. Союз мусить зрости в тім ювилейнім році. Цього вимагає наша національна честь, наш український інтерес тут в Америці. Тому, заки хто інший цю справу зрозуміє... пре у своїм власнім і народнім інтересі, ідім ми, Союзовці, з добрим прикладом і негайно впишім до У. Н. Союза свої діти. Цей живий і добрий приклад буде найліпшою агітацією за У. Н. Союз.

Бо чи так далі має бути, що на 20,000 дорослих членів має бути всього коло 10,000 дітей в У. Н. Союзі? Значиться по пів дитини на кождого члена? Таж в нас, Богу дякувати, є цілі діти і є їх багато. Коби тільки трохи більше патріотизму та охоти, а Союз був би засипаний новими членами, дітьми тих, що вже є в У. Н. Союзі.

Памятаймо, що У. Н. Союз це є наша народня організація, це є та сорочка, що пристає до нашого власного національного тіла й вона повинна бути нам найдорожча.

Г. Шевчук,
з 325 від. У. Н. С.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ЛОРЕЙН, О.

Дня 2. березня поховано бл. п. **Венедикта Фурдина**, члена 50 від. У. Н. Союза. Похорон відбувся при величезнім здвизі народа, бо Покійний був широко знаним, а в Лорейн прожив 30 років. Був членом У. Н. С. 27 років. Був багатьома наворотами урядником в братстві, а тепер, коли два Союзові братства злучилися в одно, був членом контрольної комісії нового відділу. Завжди дбав про Союзові й громадські справи.

Місцеві американські ґазети подали життєпис Покійного.

Мушу одначе з жалем зазначити, що хоч церква була заповнена тими, що прийшли віддати Покійному останню прислугу, то бракувало наших Союзовців з відділу. Це є дуже сумний обяв, коли навіть смерть не дала змоги багатьом забути за непорозуміння, які в нас були через церкви і релігії і які є головною перешкодою, що нема гармонії між Союзовцями. А як нема згоди, то й не диво, що годі притягнути до організації нових членів.

Хай жеж та могила опамятає нас усіх і доведе до згоди. Не допускаймо до того, щоби церковно-релігійні справи розбивали наше народнє життя.

В. Й. П.

В. Волошанський.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Старанням Молодих Українських Націоналістів „М. У. Н." — при Організації Державного Відродження України ім. Ю. Головінського ч. 12-го

:——::——: влаштовується :——::——:

в 120-літню річницю уродин ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1934 РОКУ

В САЛІ УКРАЇНСЬКИХ ГОРОЖАН,

849 N. FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Початок в 6-тій год. вечером. ——:—— Вступ за відзнаками.

В програмі беруть участь: Український хор ім. О. Кошиця під проводом о. І. Савчука, й Музичний Інститут п. М. Корикори. В програму залучена теж драматизація творів Т. Шевченка: „Слава Кобзареві", в якій бере участь тутешня роджена молодь.

Вельми Шановні Українці й Українки! Комітет Свята Т. Шевченка запрошує отсим все українське громадянство до численної ласкавої участи — пошанувати память генія Тараса Шевченка, мученика за кращу долю народу, й сподівається, що громадянство не забуде. Помянути Його не злим, тихим словом. 69

Комітет Свята Т. Шевченка.

ATTENTION! NEW YORK, N. Y. ATTENTION!

CARD PARTY

FOR THE BENEFIT OF STARVING UKRAINIANS IN UKRAINE

given by

THE UKRAINIAN CIVIC CENTER

TUESDAY, MARCH 27, 1934 AT 8:00 P. M.

at INTERNATIONAL INSTITUTE

341 E. 17th STREET, NEW YORK CITY.

PRIZES AND REFRESHMENTS. — SUBSCRIPTION 35cts.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим повідомляємо всі Хвальні Товариства в Ню Йорку й околиці, що

ПІКНІК

українських злучених шкіл з Ню Йорку і Лонг Айленд

:——::——: відбудеться :——::——:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-го ЛИПНЯ (JULY) 1934 РОКУ

в Белведер Парку (Нортбіч). Просимо в той день не влаштовувати ніяких підприємств 69

ЗА ТИМЧАСОВИЙ УРЯД ЗЛУЧЕНИХ ШКІЛ:

Іван Жовнір, Іван Свистун, Евс. Кривінь.

УВАГА! ВУНСАКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ГРОМАДИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛ. ЦЕРКВИ

буде відограно аматорами, чудову театральну виставу:

„СВЕКРУХА ЄВДОХА"

образ сценічний в 3-ох діях

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1934 РОКУ

В ЦЕРКОВНІЙ САЛІ, 394 БЛЕКСТОН УЛ., ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Початок точно в год. 4.15 попол. — Вступ 35 ц., діти 10 ц.

Громадяни! Ця вистава є така гарна і така чутлива, що варта побачити. Українки! Може ви вже забули, як виглядала СВЕКРУХА там, в Рідному Краю, — прийдіть на цю виставу, а певно Вам пригадається, це незавидне життя невістки. 69

ЗА УРЯД ГРОМАДИ:

Т. Лаба, предс. Т. Кокольський, кас. К. Корніцький, секр.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ГРОМАДИ

:——::——: відограється :——::——:

драму в 5-тьох діях, Д. Гункевича

„КРОВАВІ ПЕРЛИ"

В СУБОТУ, ДНЯ 24-ГО БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1934 РОКУ

В СІЧОВІЙ САЛІ,

229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.

Початок в годині 7-мій ввечір. — Вступ 40 центів.

Драма написана з правдивої сучасної події у великому американському місті на тлі ідейної боротьби. 69

ПРИХОДІТЬ УСІ!!! Комітет.

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

THE SPORT WHIRL

NEWARK SITCH BASEBALL TEAM

A meeting of the Ukrainian Sitch A. A. Baseball Team of Newark, N. J. representatives was held last Friday at the Sitch Hall 229 Springfield Ave. Plans were laid for the coming season.

The Newark Ukrainian team will be represented by one of the finest teams in Newark in its history and expects to record a successful season Games will be played on Wednesday evenings, and Saturday and Sunday afternoons.

Joe Sevetnick, Ingie Drazek Mike Ratushney, and Polo Mananke, four players well known to Ukrainian followers will be in the lineup this year, and great things are expected of these boys. Sevetnick and Drazen are outfielders while Ratushney is a pitcher.

Plans are being prepared for a dance for the team to be held on April 15th, 1934, at the Ukrainian Sitch Hall.

A NEWARK SPORTS FAN.

CHICAGO CLUB FINISHES SECOND IN LEAGUE

On March 3, Holy Trinity of Chicago was defeated by Irving Park Lutheran for first place. Holy Trinity ended the League season in second place. The game was very exciting from start to finish. The Trinity team is composed of Capt. W. Cowel; A. Kocowski, M. Mostowy, J. Woji, and E Wolk, and also the hard working score keeper, W. Drewnicky.

Yours truly,

E. WOLK.

ST MICHAEL BOYS CLUB OF WOONSOCKET, R. I.

The St. Michael Boys Club Basket Ball Team of Woonsocket, R. I. defeated the Ukrainian Dramatic and Dancing Club quintet of Boston, Mass. by a score of 51 to 41. Two games are played annually on a home and home basis and both games are looked forward with great interest and backing.

A month ago the Bostonians came with a bus load to Woonsocket, but lost a hard fought game to the Woonsocket Ukes by a score of 54—24.

On March 10, the St. Michael's Boys Club invaded Boston and beat them 51—41. This game was a hectic affair and it was a one man's game until the closing minutes when the St. Mikes opened an attack and sank six field goals unmolested. The Boston five led at the first quarter 14—12. The St. Mikes gained on Boston during the second period and led by a score of 20—17, During the second half both teams were even at scoring until the closing minutes.

Wecal, Romanovitch, and Barylich played sterling ball for the St. Mikes while Trabish and Romanien scored heavily for the losers.

Following the Basket Ball game, the Woonsocket group was heartily entertained by the Bostonians. Delicious sandwiches and refreshing coffee was partaken hungrily by the basket ball players and the loyal rooters of both teams. The weaker sex of Woonsocket and Boston certainly shook the gallery whenever their team scored. After the refreshments were served, both groups joined in making merry by playing games, swapping jokes and exchanging of admiring glances (from the Romeos to the Juliets).

ST. MICHAEL BOYS CLUB.
394 Blackstone Street,
Woonsocket, R. I.

UKRAINIAN AFFAIRS IN AMERICA

ATTENTION, MANHASSET, L. I. AND VICINITY!

I have recently moved to Manhasset, Long Island, and would like very much to join a nearby Ukrainian Club for young folks. I do not know where the nearest such club is and would greatly appreciate it if someone in the vicinity of Manhasset would write to me. I am unacquainted with Long Island and so do not know in what places the Ukrainian groups may be found.

Thanking you in advance, I remain,

Yours most sincerely,

(Miss) LIBBIE HULIK,
165 Manhasset Avenue
Manhasset, L. I. N. Y.

WOONSOCKET, R. I.

The regular monthly meeting of the "Moloda Ukraina" Club was held Sunday afternoon, March 4th, in the hall of St. Michael's Ukrainian Catholic Church, 174 West School Street, Woonsocket, R. I. Plans were discussed for a dance to be given jointly with St. Olga's Sorority, which will be Saturday evening, April 14th.

After the business session Father Tremba gave a lecture, and George Pzonovski gave a talk on "Ukrainian Customs". Following this were musical selections played by several of the club members.

Refreshments were served by misses Stella Zuk, Anna Poley and Eva Proroczoq.

The regular meetings of the club are being held on the 4th Sunday of each month.

ANDREW DOBRYWODA,
Press Agent,
74 Lincoln Street,
Woonsocket, R. I

"ELECTION HELD IN UKRAINIAN SORORITY"

On March 7th, the Ukrainian Sorority of Eliz., N. J. held an annual meeting to elect new officers for the new year. The elections resulted in the following: Pres.—Eugenia Zarsky, Vice-Pres.—Mary Zakorceny, Sec.—Theresa Zakanych, Treas.—Anne Matlaga. Others were elected to contribute their sincerest doings to the positions as specified to them. The latter include dance, decoration, refreshment, entertainment, and publicity chairmans.

Our former president, Miss Anne Suchorsky, who has upheld our club with the help of the others, pledged our new officers into their new positions.

New suggestions were brought up relating to different activities, which included the clubs' doings in the great words—"Ukrainian Youth". This point is stressed more and more in the club.

Congratulations were offered to the newly elected officers and the meeting was closed with one thought in every one's mind—freedom for the Ukrainian people in their native Ukraine.

Sincerely,

EVA FEDOSH,
Publicity Mgr.

HEMPSTEAD, L. I. N. Y.

Dear Editor:

I want to inform you that we have successfully formed a "O.D. W.U. branch here on Long Island.

Our branch (38) is composed chiefly of young Ukrainian boys and girls and hears the name of the Young Ukrainian Nationalist.

We are progressing rapidly. Have club officers and conduct our meetings with a great spirit. We have a charter of by-laws and constitution which we are living up to military. Red Cross training and an athletic club keeps the interest of our members.

Mr. Mike Nidositko with the help of Thomas Klepack is commanding the military training. He is giving his talented knowledge of military tactics and under strict and orderly methods he gives the members a splendid training of marches and drills. Patriotism in this training means the spirit.

By submitting this brief letter I want all of you to understand that we haven't "lack of organization" or "lack of patriotism" here in East Hempstead. We are ready to prove our devotion to Ukraine.

Respectfully yours,

PETER HARRISON, Pres.
Y.U.N.—O.D.W.U.
Branch No. 38.

UKRAINIAN SOCIAL CLUB OF ASTORIA

Our annual meeting was held in the Bohemian Hall, 29-14—24th Avenue, Astoria, L. I. on February 8th. More than 50 members attended. This meeting was held for the purpose of electing new officers, which were as follows: Wm. Senenko, President; Mr. Carl Rudyn, Vice-President; Miss Kate Yakimisky, Rec. Sec.; Mr. Walter Hrynyshyn, Fin. Sec.; Miss Ann Safka and Miss Ann Tabaka, Controllers; Mr. Sydor and Mr. Krywen, Trustees; Miss Ann H. Rudyn, Publicity Manager, and Mr. Nicholas Wasylik, Acting Manager of the Ukrainian Baseball team.

We appreciated the cooperation which the members have shown us in the past year.

Thanking you,

ANN H. RUDYN,
Publicity Mgr.
24-01—31 Street,
Astoria, L. I. N. Y.

YOUNG UKRAINIAN LAUREATE

At an audition held for musical talent among the younger folks in Warsaw, Poland last month, a 11-year old Ukrainian boy pianist won a great deal of attention and praise from the judges for his unusually talented playing. He won a gold medal and a cash prize.

ANSWERS TO LAST WEEK'S PUZZLES

1. A goose.
2. Wax.

RADIO.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Про українську радіову програму пишуть:

„Нема нічого приємнішого, як слухати добре відспівану українську пісню через радіо. В останній програмі пісні були дуже добре підібрані, головно: веснянка, „Ой, на горі, на горі"; „Дівчино, рибчино" і коломийки. Засилаю $1 на піддержку. Кожний Українець, що слухає радія, повинен жертвувати на продовження програми". Підписав О. В.

Дотепер зголосили свою підпомогу У. Р. П. 5 товариств, 2 громади і клюб. Українські бизнесмени радо дають свої оголошення на продовження програми.

Наставте радіо в понеділок, дня 26. березня, в годині 7.30 веч., стація WTEL.

На Великодний Понеділок приготовляємо спеціяльну програму.

В справі програми звертайтесь:

Ukrainian Radio Program,
2720 N. 9th Street
Philadelphia, Pa.

„ЛЬОГЕНҐРІН" НА РАДІО

Заходами виробників цигареток Локі Страйк передадуть цеї суботи пополудні (24. березня) з Метрополітан Опера Гавзу в Ню Йорку через радіо оперу Вагнера „Льогенґрін".

Ось короткий зміст цеї чаруючої опери: Інтригант Тельрамунд і його лукава жінка Ортруда обжалували перед королем Генриком брабантську княжну Ельзу, що вона вбила свого молодого брата, щоби замісць нього засісти на княжім престолі. Король видав присуд, що якийсь лицар, щоби боронити чести княжни Ельзи, мусить битися з Тельрамундом. На горячі молитви княжни Ельзи звляється бажаний лицар, одітий у блискучу зброю. Він приплив рікою Шельдон на лодці, яку тягнув лебідь. Він буде боротися за честь Ельзи, але під умовою, що вона ніколи не спитається про його імя.

Вгорі: Елисавета Ретберґ; всередині: Артур Боданзький; внизу: Марія Ольшевська.

Тельрамунд зістав побитий, честь княжни вратовано і вона стає дружиною лицаря побідника. Лиха Ортруда спонукала Ельзу зломити свою обітницю мужеви. Намовлена цею лукавою жінкою, Ельза поспитала свого мужа, як він називається. Це вирішило її долю: молодий муж мусить її покинути. При прощанню він сказав їй, що називається Льогенґрін, син Парсіфаля, і є лицар Божого Гробу. Відходячи, він дав їй свою трубку, меч і перстень. Лебідь прибув зі своєю лодкою, а розкаяна Ортруда признається, що цей лебідь то Ґолфрид, брат Ельзи, якого вона своїми чарами перемінила в птаха. Льогенгрін привернув зачарованому лебедеви назад його чоловічу подобу, передав пропавшого брата Ельзі і відїхав лодкою, яку тепер тягнув голуб.

Ця опера має три дії; в останній є дві відслони. Стільки в ній є гарних мельодій і чудових хорових виступів, що слухати її — нікому ніколи не навкучиться. Цеї суботи виступають у ній такі особи: Лавріц Мельхіор — Льогенґрін; Елисавета Ретберґ — Ельза; Ґустав Шіцендорф — Тельрамунд; Марія Ольшевська — Ортруда; Емануель Ліст — король Генрик; Юрій Цегановський — герольд. Оперою диригуватиме Артур Боданзький. (Огол.)

Він: — Моглиб ми тут сісти?

Вона: О ні, боюся, що ви тоді хотілиб обіймити мене.

Він: Ніколи в світі, присягаюся.

Вона: Гм, коли так, то можемо й постояти.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Народне свято.

Вунсакетська громада обходила цього року 120 роковини Тараса Шевченка дня 11-го березня. В неділю рано в українській православній церкві відправлено панахиду за спокій душі бл. п. Тараса, пророка українського народу. Чутливо й мельодійно співав хор „Боян" під батутою гром. Якова Процишина.

Пополудні відбувся святочний концерт. Сцена була гарно удекорована. Видно було українське село з цвітучими садами, а в тих садах пишався величавий образ Тараса, великого сина України. Програма концертова була складно уложена. Простора саля була заповнена, бо майже всі свідомі Українки й Українці прийшли віддати поклін свому батенькови. В часі концерту панувала святочна повага. Майже всі місцеві товариства взяли активну участь в тому святі через своїх репрезентантів. Предсідник церковної громади, гром. Тома Лаба, виголосив гарну вступну промову, при кінці якої всі повстали з місць і з великою пошаною вислухали заповіту, відспіваного хором „Боян" поважно й чутливо.

Святочну промову виголосив о. Володимир Каськів. Після програми були виголошувані Шевченкові думи і поеми, переплітувані гарними піснями сольовими і хоровими. Від Тов. Запорозька Січ, від. 206 У. Н. Союза, гром. Олекса Косюк виголосив деклямацію „Смерть Богдана". Від Тов. Ів. Франка, від. 241 У. Н. Союза, гром. Данило Лукенич виголосив деклямацію „Туга Тараса за Україною". Від ОДВУ ім. Ю. Головінського гром. Степан Тепер деклямував „Синам України". Від Сестрицтва Пр. Д. Марії пані Наталка Камфонік деклямувала „Туга Тараса на Чужині". Від Союза Українок ім. О. Кобилянської пані Юлія Ходоровська деклямувала „Український Пророк". З молодечих товариств, від „Дочок Американської України" панна Маруся Вецал виголосила по англійськи поему „Сон". Від Атлетичного Кружка хлопців гром. Петро Рогожин виголосив по англійськи житепис Тараса Шевченка. Дальше деклямували гарно шкільні діти: Евгенка Сулима, Ольга Бровчук, Марійка Кузів, Корнеля Яцишин, Степанія Копернюк і Романко Ґембаровський. Всі ті, що виголошували деклямації, говорили спокійно, виразно, з чуттям і повагою.

Хор „Боян" відспівав гарно вязанку пісень. Сольові співи випали гарно при супроводі пяна панни Марусі Познанської. Сопранове сольо „Карі очі" відспівала паннна Анна Сусла. Сольо барітонове „Гетьман" відспівав гром. Яків Процишин. Тенорове сольо „Промарніла наша доля" відспівав гром. Ілія Стрик. Друге тенорове сольо, „Думи мої", відспівав гром. Іван Кокольський. Барітонове сольо „Причинна" відспівав гром. Олекса Косюк. Хорові пісні були добре відспівані та вміло диригувані о. Володимиром Каськовим. Співають майже самі молоді сили, вже тут роджені діти, котрі полюбили цілим серцем рідну пісню своїх батьків. Багато праці положив над цим хором згаданий священик.

Пошана й подяка молодим американським Українцям, що так гарно співають рідні пісні. І признання декляматорам і бесідникам, що так гарно виголошували животворні слова безсмертного Кобзаря. Спільна праця виведе нас з неволі. Тож працюйте й трудіться далі для добра свого народу. А найвищою заплатою за це буде: Вільна Соборна Українська Держава.

К. М.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯ пошукує ДЯКОУЧИТЕЛЯ, котрий може провадити школу, давати представлення і концерти. Посаду може обняти сейчас. Платня після угоди. Голоситися на адресу: 69-70

ANDRO DERKACZ,
118 Lehigh Ave., Palmerton, Pa.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Один з наших Союзовців на днях дістав патент і потребує спільників до вітворення варстату. Хто би з Українців був заінтересований, хай зголоситься до: 69,75

JOSEPH G. SHURGOTT,
905 N. 5th St., Philadelphia, Pa.

НА ПРОДАЖ БУЧЕРНЯ І ГРОСЕРНЯ, роговий дім, 4-фамілійний, гарадж на дві кари, в добрій дільниці. Цей бизнес є на тім місци вже 12 літ. Голоситися до: 66-70

W. URBONSKI,
311 Baldwin Ave., Jersey City, N. J.
Телефон; Bayonne 3-3868.

НА ВЕЛИКОДНІ СВЯТА.

Картки желятинові і бромові, Листи з віршом до родини, Радія і лямпки до радій, Найновіші Рекорди і Рольки до Пяна, Різблені Годинники, Вишивки, Писанки; Рівнож ріжнородні Нитки до вишивання, Взірці, Канва і Стемповані полотна.

Приходіть або пишіть до усім Вам знаного місця: 66,-

УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ
60 BEACON STREET, NEWARK, N. J.